

Wymagania środowiskowe, BHP i Ppoż. ENERGA Elektrownie Ostrołęka SA dla kontrahenta

Aby spełnić wymagania Rozporządzenia EMAS i zrealizować założenia Polityki Środowiskowo-Energetycznej Grupy ENERGA, ENERGA Elektrownie Ostrołęka SA (dalej: Spółka) stawia Kontrahentowi realizującemu umowę, zamówienie lub zlecenie (dalej: Umowa) na terenie Spółki poniższe wymagania.

1. Wymagania środowiskowe i BHP

1. Zapoznać się z zasadami wskazanymi w Polityce Środowiskowo-Energetycznej Grupy ENERGA oraz przestrzegać procedur zawartych w niniejszym dokumencie.
2. Zapewnić, że wszyscy pracownicy Kontrahenta, jak również pracownicy podwykonawców, którym podzlecono prace w części lub w całości, znają wymagania zawarte w niniejszym dokumencie i spełniają.
3. Przygotować i przed rozpoczęciem prac dostarczyć do osoby odpowiedzialnej za realizację Umowy ze strony Spółki listę pracowników (*Wzór: formularz nr 1*), którzy będą realizować prace objęte zakresem konkretnej Umowy, oraz kopie ich wymaganych uprawnień, jeżeli tak stanowią postanowienia Umowy.
4. Sporządzić i przed rozpoczęciem prac dostarczyć do osoby odpowiedzialnej za realizację Umowy ze strony Spółki wykaz substancji chemicznych i ich mieszanin (*Wzór: Formularz nr 2*) oraz aktualne karty charakterystyki tych substancji i mieszanin, jeśli zakres prac wymaga ich użycia. Zapewnić zabezpieczenia techniczne oraz środki ochrony osobistej odpowiednie do wymagań zapisanych w kartach charakterystyk dla pracowników pracujących z tymi substancjami i mieszaninami. W przypadku użycia innych substancji i mieszanin niż zadeklarowane Kontrahent zobowiązany jest zaktualizować przekazany wykaz.
5. Zapewnić, że pracownicy przydzieleni do realizacji prac posiadają odpowiednie uprawnienia, kompetencje, szkolenia BHP, badania lekarskie i wiedzę z zakresu ochrony środowiska i bezpieczeństwa pracy oraz znają zasady postępowania w sytuacjach awaryjnych.
6. Prowadzić prace w sposób zapobiegający zanieczyszczeniom powietrza, gleby, wody i urządzeń kanalizacyjnych węglowodorami ropopochodnymi i innymi substancjami chemicznymi lub ich mieszaninami.
7. Zapewnić, że wszystkie substancje chemiczne i ich mieszaniny posiadają oryginalne lub czytelne oznaczenia w języku polskim. Jeśli substancje chemiczne i ich mieszaniny są przelewane do pojemników innych niż oryginalne, pojemniki powinny być oznaczone w sposób jasno określający ich zawartość. Zabrania się używania substancji chemicznych i ich mieszanin w pojemnikach sugerujących, że ich zawartość nadaje się do spożycia.
8. Zapewnić taki sposób magazynowania substancji chemicznych i ich mieszanin oraz wytwarzanych odpadów, który zapobiega zanieczyszczeniom powietrza, gleby i wód.
9. Magazynować substancje chemiczne i ich mieszaniny oraz wytwarzane odpady w miejscach wskazanych przez osobę odpowiedzialną za realizację Umowy ze strony Spółki.
10. Usunąć z terenu Spółki niewykorzystane substancje chemiczne i ich mieszaniny oraz odpady powstałe wskutek prowadzonych przez siebie prac zgodnie z obowiązującymi przepisami.
11. Przyjąć na siebie obowiązek wytwórcy odpadów powstałych wskutek prowadzonych prac, chyba że Umowa o świadczenie usługi stanowi inaczej. W przypadku przyjęcia na siebie obowiązku wytwórcy odpadów, przedstawić dokument potwierdzający nadanie numeru rejestrowego oraz aktywacji konta w BDO (Baza Danych Odpadowych), a także kopie decyzji na wytwarzanie odpadów. Nieprzedstawienie w/w dokumentów jest jednoznaczne z oświadczeniem Kontrahenta o braku konieczności ich posiadania.

12. Przedstawić po zakończeniu prac objętych Umową, a w przypadku umów długoterminowych do 31 stycznia każdego roku, pisemne informacje o rodzajach, ilości i sposobach zagospodarowania wytworzonych odpadów (*Wzór: formularz nr 3*), Wskazany dokument stanowi nieodzowny załącznik protokołu odbioru prac.
13. W przypadku prac eksploatacyjnych i pomocniczych wykonywanych przy urządzeniach energetycznych (np. konserwacje, remonty, prace kontrolno-pomiarowe i montażowe) oraz prac wykonywanych w pomieszczeniach i obiektach ruchu energetycznego należy przestrzegać postanowień Instrukcji Organizacji Bezpiecznej Pracy w Energa Elektrownie Ostrołęka SA.
14. Używać narzędzi i sprzętu do realizacji zleconych prac sprawnych technicznie, posiadających wymagane przeglądy, atesty, certyfikaty oraz oznakowania.
15. Zapewnić, że pracownicy Kontrahenta stosują ubrania robocze, obuwie i środki ochrony indywidualnej adekwatne do rodzaju wykonywanych prac i występujących zagrożeń (patrz Rozdział 3) oraz kamizelek odblaskowych z logo/nazwą Firmy.
16. Utrzymywać w czystości i porządku miejsca prowadzenia prac, zaplecza i place składowe.
17. Podjąć stosowne działania zapobiegające powstaniu szkód w środowisku naturalnym oraz wykonywać niezbędne czynności w celu ograniczenia negatywnych skutków dla zdrowia ludzi i środowiska naturalnego w przypadku wystąpienia szkody w środowisku.
18. Kontrahent ponosi odpowiedzialność prawną i finansową za szkody w środowisku naturalnym i szkody u osób trzecich w związku z pracami objętymi Umową, w tym pracami swoich podwykonawców i podejmuje stosowne działania naprawcze.

2. Wymagania w zakresie ochrony przeciwpożarowej i przeciwwybuchowej oraz przestrzegania przepisów bezpieczeństwa pożarowego.

1. W obiektach znajdujących się na terenie Spółki i na terenach przyległych do tych obiektów zabronione jest wykonywanie następujących czynności, które mogą spowodować pożar, jego rozprzestrzenienie się, utrudnienie prowadzenia działania ratowniczego lub ewakuacji, a w szczególności:
  - składowanie materiałów i substancji palnych w miejscach do tego celu nie przeznaczonych, w pomieszczeniach technicznych (produkcyjnych), pod ścianami budynków, szczególnie z otworami okiennymi oraz niewłaściwie zabezpieczonych pod względem pożarowym;
  - składowanie materiałów palnych na drogach komunikacji ogólnej służących ewakuacji lub umieszczanie przedmiotów na tych drogach w sposób zmniejszający ich szerokość albo wysokość poniżej wymaganych wartości określonych w przepisach techniczno-budowlanych;
  - rozgrzewanie za pomocą otwartego ognia smoły i innych materiałów w odległości mniejszej niż 5 m od obiektu, przyległego do niego składowiska lub placu składowego z materiałami palnymi, przy czym dopuszczalne jest wykonywanie tych czynności na dachach o konstrukcji i pokryciu niepalnym w budowanych obiektach, a w pozostałych, jeżeli zostaną zastosowane odpowiednie, przeznaczone do tego celu podgrzewacze. Obowiązuje bezwzględny zakaz ustawiania stanowisk do podgrzewania smoły bezpośrednio na pokrywach kanałów kablowych i w bezpośrednim ich otoczeniu (min. 15m.);
  - użytkowanie instalacji, urządzeń i narzędzi niesprawnych technicznie lub w sposób niezgodny z przeznaczeniem albo warunkami określonymi przez producenta bądź niepoddawanych okresowej kontroli.

2. Ponadto Kontrahentowi zabrania się:
  - rozpalania ognia, używania otwartego ognia i palenia tytoniu poza miejscami do tego wyznaczonymi lub uzgodnionymi z przedstawicielami Spółki oraz w miejscach umożliwiających zapalenie się materiałów palnych albo sąsiednich obiektów;
  - dokonywania czynności, które mogłyby stworzyć zagrożenie pożarowe lub wybuchowe w trakcie użytkowania urządzeń i sprzętu zasilanego energią elektryczną lub gazami palnymi;
  - użytkowania elektrycznych urządzeń ogrzewczych ustawionych bezpośrednio na podłożu palnym, z wyjątkiem urządzeń eksploatowanych zgodnie z warunkami określonymi przez producenta;
  - pozostawiania bez dozoru włączonych do sieci urządzeń elektrycznych nieprzystosowanych do ciągłej eksploatacji;
  - blokowania drzwi i bram przeciwpożarowych w sposób uniemożliwiający ich samoczynne zamknięcie w przypadku powstania pożaru;
  - wykonywania prac niebezpiecznych pod względem pożarowym lub z użyciem otwartego ognia bez właściwego zabezpieczenia i zasad ich wykonywania, obowiązujących na terenie Spółki;
  - przechowywania w pomieszczeniach i budynkach do tego celu nieprzystosowanych butli z gazami technicznymi (palnymi);
  - pozostawiania czyściwa i zaolejonych szmat bez zabezpieczenia w zamkniętych pojemnikach, wykonanych z materiałów niepalnych;
  - przechowywania w bezpośrednim sąsiedztwie, bez należytego zabezpieczenia substancji, których wzajemne oddziaływanie może spowodować zapalenie lub wybuch;
  - używania sprzętu gaśniczego będącego na wyposażeniu obiektów, urządzeń itp. do innych celów np. do zabezpieczenia prac spawalniczych;
  - przestrzegania innych przepisów, zasad i regulaminów z zakresu ochrony przeciwpożarowej, obowiązujących na terenie Spółki.
3. Kontrahent wynajmujący nieruchomości, budynki, pomieszczenia lub teren zobowiązany jest zaopatrzyć się we własnym zakresie w sprzęt przeciwpożarowy, który powinien być umieszczony w dostępnym miejscu, właściwie oznakowany i zapewnić jego sprawność techniczną. Ponadto najemcy nieruchomości zobowiązani są do oznakowania obiektów z podaniem nazwy firmy oraz informacji o kontakcie z osobą odpowiedzialną za obiekt.
4. Kontrahent, który nadzoruje lub bezpośrednio wykonuje prace niebezpieczne pod względem pożarowym powinien być odpowiednio przeszkolony w tym zakresie, w szczególności w zakresie:
  - zasad organizacji i prowadzenia tych prac (protokół zabezpieczenia i pisemne zezwolenie na wykonanie);
  - sposobów zabezpieczenia przeciwpożarowego tych prac;
  - zasad wykonywania kontroli po zakończeniu prac.
5. Kontrahent powinien ponadto znać:
  - zasady postępowania w razie powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia obowiązujące w Spółce, określone m. in. w regulaminie ochrony przeciwpożarowej ENERGA Elektrownie Ostrołęka SA, przedmiotowych instrukcjach bezpieczeństwa pożarowego i ogólnodostępnych instrukcjach postępowania w przypadku powstania pożaru;
  - zasady ewakuacji z obiektów, w których będą wykonywane prace;
  - występujące potencjalne zagrożenia pożarowe i wybuchowe w obiektach i na urządzeniach objętych zakresem Umowy;
  - inne ogólne zasady bezpieczeństwa pożarowego, wynikające z obowiązujących powszechnie przepisów prawa.

W przypadku wątpliwości co do sposobu postępowania w tym obszarze lub w sytuacjach nieprzewidzianych w niniejszym dokumencie należy kontaktować się z Biurem Systemów Bezpieczeństwa lub osobą odpowiedzialną za sprawy ochrony przeciwpożarowej w Spółce (tel. 29 7662 367; 29 7662 302).

3. Zagrożenia występujące na terenie Spółki

Wykaz potencjalnych zagrożeń dla zdrowia i życia ludzi, które mogą wystąpić w trakcie realizacji Umowy w obiektach i na terenie Spółki, wraz z zalecanymi środkami/działaniami ochronnymi i zapobiegawczymi zamieszczono w poniższej tabeli.

Lp	Rodzaj zagrożenia	Źródło zagrożenia	Miejsce występowania w obiektach Spółki	Możliwe skutki zagrożenia	Zalecane do stosowania środki ochronne, organizacyjne i techniczne	Uwagi
1.	Zagrożenie pożarem, wybuchem.	<p>Wodór</p> <p>Gazy techniczne</p> <p>Pył węgla kamiennego i biomasy.</p> <p>Olej opałowy ciężki (mazut) oraz olej lekki.</p> <p>Oleje izolacyjne i transformatorowe.</p> <p>Opary farb, lakierów, klejów, rozpuszczalników itp.</p> <p>Ciecze palne oraz opary paliw.</p> <p>Izolacje kabli i przewodów.</p> <p>Prace spawalnicze oraz inne z otwartym ogniem.</p>	<p>Wyznaczone strefy zagrożenia wybuchem (IBP, DZPW).</p> <p>Instalacje chłodzenia wodorem generatorów w maszynowni EI „B”, akumulatornia.</p> <p>Magazyn gazów technicznych oraz inne miejsca przechowywania, transportu oraz stosowania gazów technicznych.</p> <p>Obiekty nawęglania, skośna galeria nawęglania, przesypy, kotłownia, zasobniki i młyny węglowe.</p> <p>Zbiorniki oleju, mazutownia oraz instalacja mazutowa do kotłów OP-650. Pompownia olejowa, zbiorniki oleju lekkiego, kotłownia olejowa źródła ciepła (NCC).</p> <p>Układy olejowe turbozespołów, transformatory blokowe i zaczepowe, zbiorniki olejowe oraz budynek olejarni.</p> <p>Magazyn farb i lakierów, miejsca przechowywania oraz stosowania tych substancji,</p> <p>Zbiorniki oraz stacje paliw</p> <p>Kablownie, kanały, tunele i szyby kablowe.</p> <p>Strefy Ex oraz obiekty zagrożone wybuchem, prace w pobliżu oraz w obrębie stosowania i składowania substancji pożarowo niebezpiecznych.</p>	<p>Zagrożenie zdrowia i życia, oparzenia, urazy ciała, kalectwo, śmierć.</p>	<p>Przestrzeganie postanowień i zapisów:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Regulaminu ochrony przeciwpożarowej, ▪ instrukcji bezpieczeństwa pożarowego (IBP), ▪ instrukcji eksploatacji i stanowiskowych oraz DTR, ▪ Dokumentów zabezpieczenia przed wybuchem (DZPW), ▪ Instrukcji Organizacji Bezpiecznej Pracy w EEO S.A. ▪ Obowiązujących przepisów przeciwpożarowych, ▪ Utrzymywanie w sprawności technicznej sprzętu gaśniczego oraz instalacji i urządzeń przeciwpożarowych. ▪ Wykonywanie prac niebezpiecznych pod względem pożarowym zgodnie z zasadami i przepisami obowiązującymi w Spółce. ▪ Zapewnienie poprawnego działania zastosowanych systemów ochronnych i zabezpieczających, systemów monitoringu i detekcji, itp., ▪ Przestrzeganie ustalonych zasad postępowania w przypadku wystąpienia awarii, powstania pożaru, wybuchu lub innego miejscowego zagrożenia. ▪ Stosowanie odpowiednich środków ochrony zbiorowej i indywidualnej. 	<p>Zagrożenia znaczące ze względu na prawdopodobieństwo wystąpienia i rozmiar ewentualnych szkód.</p>

Lp	Rodzaj zagrożenia	Źródło zagrożenia	Miejsce występowania w obiektach Spółki	Możliwe skutki zagrożenia	Zalecane do stosowania środki ochronne, organizacyjne i techniczne	Uwagi
2.	Porażenie prądem elektrycznym, oparzenie łukiem elektrycznym.	Maszyny, urządzenia elektryczne, sprzęt i urządzenia kontrolno-pomiarowe, instalacje elektryczne, elektronarzędzia, urządzenia elektryczne biurowe znajdujące się pod napięciem.	Urządzenia energetyczne w obiektach produkcyjnych, rozdzielnie elektryczne, trasy i pom. kablowe, pomieszczenia biurowe i warsztatowe.	Zatrzymanie oddechu i migotanie komór serca, utrata przytomności, skurcze mięśni, oparzenia łukiem elektrycznym, urazy ciała, zagrożenie śmiertelne.	<ul style="list-style-type: none"> • pomiary i badania ochrony przeciwporażeniowej wykonywane przez uprawnionych pracowników, • sprawny technicznie, sprzęt i narzędzia elektroizolacyjne, • stosować środki ochrony przeciwporażeniowej adekwatne do miejsca i warunków zainstalowania urządzenia • organizacja pracy na polecenia pisemne, • przestrzeganie instrukcji obsługi odbiorników i sprzętu • przestrzeganie zasad prowadzenia prac w zakresie remontów, konserwacji i montażu urządzeń elektrycznych przez osoby uprawnione i upoważnione • zabezpieczać urządzenia pod napięciem przed dostępem osób nieupoważnionych 	Zagrożenia znaczące ze względu na prawdopodobieństwo wystąpienia i rozmiar ewentualnych szkód.
3.	Zetknięcie z gorącymi powierzchniami, czynnikami lub otwartym ogniem	<p>Wysokie temperatury mediów:</p> <ul style="list-style-type: none"> • para (do 540°C), woda zasilająca (do 300°C), • mazut przed palnikami (do 150°C), • spaliny (przed OPP do 340°C, wylotowa temp. 130°C), • popiół (do 250°C), • prace spawalnicze, • gorące części maszyn, • wióry, pożary, itp. 	Urządzenia i instalacje technologiczne, warsztaty, laboratoria, miejsca prowadzenia prac spawalniczych, miejsca pożarów.	oparzenia, śmierć	<ul style="list-style-type: none"> • przestrzeganie instrukcji, • badania i próby urządzeń, • izolacja termiczna, • zachowanie szczególnej uwagi i ostrożności, • odzież ochronna, rękawice, ochrony twarzy, chroniące przed wysokimi temperaturami, 	Zagrożenia znaczące ze względu na prawdopodobieństwo wystąpienia i rozmiar ewentualnych szkód.

Lp	Rodzaj zagrożenia	Źródło zagrożenia	Miejsce występowania w obiektach Spółki	Możliwe skutki zagrożenia	Zalecane do stosowania środki ochronne, organizacyjne i techniczne	Uwagi
4.	Bezpośredni kontakt lub zetknięcie się z bardzo zimnymi powierzchniami	Instalacje technologiczne i przeciwpożarowe CO ₂ . Gaśnice i agregaty. Gaśnice śniegowe. Metalowe elementy na wolnym powietrzu przy bardzo niskich temperaturach otoczenia.	Obiekty, w których zastosowane są instalacje CO ₂ : -maszynownia, - instalacja pozamlynowej biomasy, -miejsca używania gaśnic i agregatów śniegowych.	Odmrozenia, rany, szok termiczny.	<ul style="list-style-type: none"> przestrzeganie instrukcji, stosowanie rękawic ochronnych i innych środków ochrony indywidualnej. 	
5.	Wysokie ciśnienie w instalacjach technologicznych	instalacje: wodne, parowe, gazowe, mazutowe, olejowe sprężonego powietrza; ciśnienie pary robocze w walczaku 14,9MPa, pary wylotowej świeżej 13,5MPa.	urządzenia i instalacje technologiczne w obiektach produkcyjnych: kotłownia, maszynownia, mazutownia itd. oraz pomieszczenia warsztatowe.	Urazy ciała, obrażenia wewnętrzne.	<ul style="list-style-type: none"> przestrzeganie instrukcji, DTR, itp. przeglądy, badania instalacji, zbiorników, itp. 	
6.	Toksyczne i żrące substancje	Amoniak (woda amoniakalna 24%). Chlorowodór (kwas solny 34%). ług sodowy 50%, podchloryn sodu, wapno hydratyzowane.	Obiekty rozładunku i magazynowania wody amoniakalnej 24% DRIM, instalacje odazotowania spalin - blokowe (SCR). Zbiorniki kwasu solnego i ługu sodowego- stacja demineralizacji wody oraz zbiorniki HCL w instalacji IOS- BT 2. Przy spalaniu (pożar) izolacji kablowych w pom. kablowych.	Działanie amoniaku drażniąco na błony śluzowe i skórę, możliwe porażenie ośrodkowego układu nerwowego. HCL- podrażnienie układu oddechowego, poparzenia skóry itp.	<ul style="list-style-type: none"> przestrzeganie instrukcji, DTR, itp. przeglądy, badania instalacji, zbiorników itp. profilaktyka przeciwpożarowa 	
7.	Poruszające i przemieszczające się maszyny, urządzenia i pojazdy na drogach, placach składowych, torach kolejowych oraz wewnątrz obiektów zakładu.	Transport mechaniczny, dźwigi i suwnice, pojazdy samochodowe, wózki akumulatorowe, widłowe i inne pojazdy wolnobieżne i ponadgabarytowe , sprzęt i maszyny do robót ziemnych, lokomotywy spalinowe i wagony, itp.	Drogi wewnętrzzakładowe, ciągi komunikacyjne w obiektach technologicznych, hale i warsztaty, teren budowy, torowiska na terenie zakładu, rejony prowadzenia prac ziemnych oraz inwestycji.	Potrącenie, przygniecenie, zmiżdżenie, uderzenie, skaleczenie, pochwylenie, zagrożenia związane z upadkiem transportowanych elementów itp.	<ul style="list-style-type: none"> Przestrzeganie przepisów ruchu wewnątrzzakładowego, instrukcji obsługi i bhp, właściwe oznakowanie dróg, przejść, wygrodenie miejsc prowadzonych prac, zakaz wchodzenia na tory kolejowe i torowiska, profilaktyczne przeglądy i badania techniczne pojazdów samochodowych i trakcyjnych. 	

Lp	Rodzaj zagrożenia	Źródło zagrożenia	Miejsce występowania w obiektach Spółki	Możliwe skutki zagrożenia	Zalecane do stosowania środki ochronne, organizacyjne i techniczne	Uwagi
8.	Ostre krawędzie, szorstkie powierzchnie, wystające elementy obiektów, maszyn i urządzeń.	Elementy konstrukcji budynków, instalacji i urządzeń. Ograniczona przestrzeń w trudnodostępnych miejscach np. w tunelach kablowych, pom. przesyłowych gosp. nawęglania itp.	Ciągi komunikacyjne w obiektach technologicznych i innych pomieszczeniach pracy. Miejsca i tereny prowadzenia prac remontowych i obsługowych.	Otarcia skóry, skaleczenia, stłuczenia i inne urazy ciała.	Osłony, wygradzenia, znakowanie barwami bezpieczeństwa, oświetlanie trudnodostępnych miejsc, zachowanie ostrożności podczas poruszania się, nakaz stosowania środków ochrony indywidualnej w trakcie wykonywanych prac - kaski ochronne, rękawice, ubrania robocze itp.	
9.	Hałas	Maszyny wirujące, pompy, silniki, wentylatory, taśmociągi, sprężarki, turbogeneratory, urządzenia i procesy technologiczne, sprzęt remontowy, elektronarzędzia, itp.	Obiekty produkcyjne, instalacje technologiczne, maszyny i urządzenia, warsztaty, place budów, itp.	<ul style="list-style-type: none"> • uszkodzenia narządu słuchu, • upośledzenie sprawności narządu słuchu, • głuchota, • dyskomfort, • zmęczenie nerwowe • trudności w koncentracji 	<p>Stosowanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • procesów technologicznych nie powodujących nadmiernego hałasu, • maszyn i innych urządzeń technicznych powodujących możliwie najmniejszy hałas, nie przekraczających dopuszczalnych wartości, • rozwiązań obniżających poziom hałasu w procesach pracy, • ekranów i obudów dźwiękochłonnych, ochrony słuchu, <p>Monitorowanie natężenia hałasu (pomiar). Ograniczanie czasu ekspozycji. Zastosowanie nowych rozwiązań technicznych w tym zakresie. Oznakowanie stref zagrożonych hałasem.</p>	Zagrożenia znaczące ze względu na częstotliwość występowania zagrożenia.
10.	Drgania mechaniczne	Narzędzia pneumatyczne, elektronarzędzia, maszyny i urządzenia do obróbki, ciężki sprzęt transportowy, drgające podłoża: podłogi, podesty.	Miejsca i obszary wykonywania pracy narzędziami oraz sprzętem drgającym, obiekty technologiczne np. budynek główny EI „B”, budynki nawęglania kabiny operatorów sprzętu ciężkiego itp.	<ul style="list-style-type: none"> • zakłócenie koordynacji ruchów, • zwiększenie czasu reakcji wzrokowej i ruchowej • nadmierne zmęczenie • zaburzenia czynności narządów wewnętrznych, • zmiany w układzie nerwowym, • schorzenia naczyń krwionośnych, • zmiany w układzie kostno-stawowym, • zaburzenia czynności mięśni i ścięgien. 	<ul style="list-style-type: none"> • minimalizowanie drgań u źródła (minimalizacja luzów, właściwe mocowanie maszyn do podłoża, itp.), • minimalizowanie drgań na drodze ich propagacji (np. poprzez dylatację, maty, podkładki, stosowanie rękawic przeciwwibracyjnych), • automatyzacja procesów technologicznych i zdalne sterowanie źródłami drgań. • inne rozwiązania techniczne ograniczające występowanie drgań itp., • przestrzeganie instrukcji stanowiskowych, DTR urządzeń i narzędzi, • przeglądy techniczne i profilaktyczne, • rotacja pracowników, ograniczanie czasu ekspozycji. 	

Lp	Rodzaj zagrożenia	Źródło zagrożenia	Miejsce występowania w obiektach Spółki	Możliwe skutki zagrożenia	Zalecane do stosowania środki ochronne, organizacyjne i techniczne	Uwagi
11.	Upadek z wysokości na niższy poziom	Prace na wysokości, upadek z wysokości: człowieka czy przedmiotów.	Obiekty technologiczne, dachy, rusztowania, drabiny, podesty, schody i inne nieosłonięte powierzchnie.	Urazy ciała, w tym kręgosłupa, głowy, złamania, zwichnięcia. Śmierć.	Porecze i balustrady, obręcze ochronne, sprzęt ochronny chroniący przed upadkiem z wysokości, kask ochronny, szelki bezpieczeństwa, urządzenia samohamowne, zadaszanie przejść, siatki ochronne na rusztowaniach, itp.	Zagrożenia znaczące ze względu na częstotliwość występowania zagrożenia i jego skutki.
12.	Wpadnięcie do wykopów, zagłębień, kanałów itp.	Niezabezpieczone, odkryte studzienki, kanały, wykopy, brak wygradzenia i niestosowanie zabezpieczeń.	Obiekty technologiczne, teren Spółki, tereny budowy.	Zwichnięcia, złamania, stłuczenia, itp.	<ul style="list-style-type: none"> wygradzanie terenu wokół otworów, studzienek, wykopów, oznakowanie, zabezpieczenie (przykrycie), oświetlenie, systematyczne przeglądy terenu zakładu. 	
13.	Powierzchnie, na których możliwy jest upadek, potknięcie się, poślizgnięcie itp.	Przemieszczanie się po terenie i obiektach, trasach komunikacyjnych jak: chodniki, schody, jezdnie, place, itp. Wystające progi, śliskie powierzchnie, itp.	Obiekty i urządzenia technologiczne, nawierzchnie, trasy komunikacyjne, podłogi, schody, chodniki, place itd.	Złamania, zwichnięcia, potłuczenia, otarcia, itp.	<ul style="list-style-type: none"> prawidłowy stan posadzek, schodów, ciągów komunikacyjnych, dróg, odpowiednie obuwie robocze, zachowanie ostrożności, utrzymywanie czystości, odśnieżanie, usuwanie oblodzenia i posypywanie chodników. 	
14.	Pole elektromagnetyczne	Linie wysokiego napięcia, stacje przesyłowo-rozdzielcze, transformatory, generatory, piece i nagrzewnice indukcyjne, zgrzewarki i spawarki, itp.	Szynoprzewody wyprowadzenia mocy elektrycznej, linie wysokiego napięcia, rozdzielnie, maszynownia, warsztaty remontowe.	Dolegliwości subiektywne, takie jak: bóle głowy, zmęczenie, zaburzenia pamięci. Zaburzenia układu nerwowego, układu sercowo-naczyniowego, zaburzenia układu odpornościowego	<ul style="list-style-type: none"> ekranowanie urządzeń, ograniczanie czasu ekspozycji, ograniczenie dostępu do obszaru silnego pola magnetostatycznego osób z elektrostymulatorami serca. 	
15.	Promieniowanie optyczne	podczerwone	Miejsca prowadzonych prac spawalniczych	Oparzenia termiczne skóry, udar cieplny, zapaść serca z powodu stresu cieplnego, oparzenia skóry, choroby oczu takie, jak zaćma, degeneracja naczyniówki czy siatkówki.	<ul style="list-style-type: none"> stosowanie środków ochrony indywidualnej twarzy, rąk, oczu, odzież ochronna, przestrzeganie instrukcji, 	
		nadfioletowe, Lampy UV	miejsca prowadzonych prac spawalniczych, stosowania lamp UV	Przyspieszone starzenie skóry, oparzenia skóry (rumień skóry), rozwój zmian nowotworowych skóry, zwiększona pigmentacja, zapalenia rogówki i spojówki oka, zaćma.	<ul style="list-style-type: none"> stosowanie środków ochrony indywidualnej twarzy, rąk, oczu, odzież ochronna, przestrzeganie instrukcji, szczególna uwaga w trakcie wykonywanych prac. 	
		promieniowanie widzialne	Miejsca prowadzonych prac spawalniczych	Bóle głowy, łzawienie i zaczerwienienie powiek i spojówek, zmniejszenie ostrości widzenia.	<ul style="list-style-type: none"> stosowanie środków ochrony indywidualnej twarzy, rąk, oczu, odzież ochronna, przestrzeganie instrukcji. 	

Lp	Rodzaj zagrożenia	Źródło zagrożenia	Miejsce występowania w obiektach Spółki	Możliwe skutki zagrożenia	Zalecane do stosowania środki ochronne, organizacyjne i techniczne	Uwagi
16.	Pochwytnie przez ruchome elementy	obracać się, wirujące, przesuwające się elementy urządzeń, maszyn, obrabiarek, sprzętu wirującego itp.	Obiekty technologiczne, pomieszczenia warsztatowe.	Skaleczenia, zmiążdżenie oraz inne urazy ciała, urwanie części lub całej kończyny.	<ul style="list-style-type: none"> okresowe przeglądy wirujących elementów urządzeń i sprzętu, dobry stan techniczny, osłony, zabezpieczenia, blokady i inne zabezpieczenia, przestrzeganie instrukcji. 	
17.	Uderzenie, przygniecenie przez spadające czynniki i elementy materialne, odpryski, wióry i inne.	Wysypujące się, spadające niespodziewanie elementy, części maszyn i urządzeń oraz materiały jak kamienie, bryły węgla, narzędzia (np. szlifierki, wiertarki), podzespoły itp.; wióry i odpryski z obrabianych elementów.	Obiekty technologiczne, pomieszczenia warsztatowe; miejsca zainstalowanych obrabiarek i prowadzonych prac	Skaleczenia, uderzenia, przytłuczenia, zranienia lub inne uszkodzenia ciała.	<ul style="list-style-type: none"> przestrzeganie zasad bhp i instrukcji, dobór właściwych narzędzi, stosowanie osłon, szczególna uwaga w trakcie poruszania się po obiektach, rękawice i okulary ochronne, ekrany i inne zabezpieczenia. 	
18.	Zapylenie, zalegający pył. Pył włókien mineralnych.	Pyły przemysłowe różne. Rodzaje: pył, kurz, włókniny i frakcje; materiały z wełny mineralnej, uszczelniające itp.	Pomieszczenia produkcyjne (nawęglania, kotłownia, obiekty biomasy); teren otwarty.	Zaproszenie oczu, wdychanie frakcji pylistych, choroby dróg oddechowych.	<ul style="list-style-type: none"> okulary ochronne, półmaski przeciwpyłowe, utrzymywanie czystości w obiektach, urządzenia odsysania miejscowego, odzież ochronna, zachowanie ostrożności. 	
19.	Obciążenie fizyczne dynamiczne (związane jest z aktywnością ruchową podczas pracy).	Ciężka praca fizyczna w ruchu.	Obiekty i teren Spółki	Pocenie się (odwodnienie organizmu, utrata elektrolitów). Pogorszenie koordynacji ruchowo-wzrokowej (spowolnienie ruchów, spadek sił mięśni i dokładności ruchu). Spadek wydajności (wzrost liczby błędów, czasu reakcji). Wzrost zagrożenia urazowego i wypadkowego.	<ul style="list-style-type: none"> krótkie, ale częste przerwy w pracy, picie zwiększonej ilości płynów niegazowanych, częsta rotacja pracowników, posiłki regeneracyjne, wprowadzanie nowych technologii, urządzeń i narzędzi zmniejszających wysiłek fizyczny, ograniczanie czasu ekspozycji. 	
20.	Obciążenie fizyczne statyczne.	praca w pozycji wymuszonej, praca w pozycji siedzącej, w przysiadzie, na kolanach, w znacznym pochyleniu, długotrwała praca przy komputerze	urządzenia i instalacje, w tym kanały, studzienki, zbiorniki, pomieszczenia biurowe, prace spawalnicze.	Zmniejszona wydajność pracy, bóle mięśni, zwyrodnienia układu kostno-szkieletowego.	<ul style="list-style-type: none"> przerwy w pracy i ćwiczenia, rotacja pracowników, ograniczanie czasu ekspozycji w określonej pozycji, ergonomiczne stanowisko pracy z komputerem. 	

Lp	Rodzaj zagrożenia	Źródło zagrożenia	Miejsce występowania w obiektach Spółki	Możliwe skutki zagrożenia	Zalecane do stosowania środki ochronne, organizacyjne i techniczne	Uwagi
21	Obciążenie psychiczne środowiska pracy (stres).	Monotonia pracy, przeciążenie lub niedociążenie ilością pracy, brak wsparcia społecznego, odpowiedzialność za podejmowane decyzje lub urządzenia znacznej wartości, duży napływ informacji.	Różne stanowiska pracy.	Zmniejszenie stopnia koncentracji, spowolnienie i osłabienie postrzegania, spadek motywacji, zaburzenia emocjonalne (apatia lub rozdrażnienie), spadek wydajności pracy (wzrost liczby błędów), spadek formy fizycznej, energii organizacyjnej, możliwy wzrost urazów i wypadków.	<ul style="list-style-type: none"> • optymalizacja procesów pod kątem minimalizacji obciążenia psychicznego, • ćwiczenia fizyczne, właściwy klimat pracy, • harmonijna współpraca na linii przełożony - podwładny, 	
22.	Mikroklimat w środowisku pracy.	Mikroklimat: gorący, umiarkowany, zimny.	Obiekty i teren Spółki.	<p>Mikroklimat gorący</p> <ul style="list-style-type: none"> • utrata ciepła przy zbyt wysokiej temperaturze odbywa się w sposób bierny (promieniowanie, przewodzenie konwekcją) i czynny (pocenie się). • powoduje utratę elektrolitów (Na, K, Cl i innych), co powoduje zaburzenia w gospodarce energetycznej. Wysoka temperatura może powodować omdlenie ciepłe, wyczerpanie, udar. <p>Mikroklimat umiarkowany: komfort termiczny. Mikroklimat zimny: hipotermia.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zapewnienie odpowiedniej odzieży, • zapewnienie odpowiednich napojów chłodzących i rozgrzewających, • stosowanie środków ochrony osobistej, • zapewnienie odpowiedniej wentylacji, • zapewnienie odpowiedniej temperatury w zależności od rodzaju pracy, • zmniejszenie wydatku energetycznego pracownika w przypadku nadmiernego obciążenia środowiskiem termicznym, • wprowadzenie skróconego czasu ekspozycji pracownika na działanie środowiska termicznego. 	
23.	Utonięcie	Zbiorniki wodne lub miejsca gdzie mogą powstać (np. w wyniku wycieku, awarii, itp.)	Rejon centralnej pompowni, rejon piaskowników i osadników, bagrownia. Zbiorniki składowiska popiołów Łęg. Ujęcia i zrzuły wody z rzeki Narew.	Śmierć poprzez utonięcie. Niewydolność czynność życiowych z powodu długotrwałego przebywania pod wodą.	<ul style="list-style-type: none"> • przestrzeganie przepisów BHP przy pracach niebezpiecznych (pomiary i prace prowadzone przy zbiornikach wodnych), • stosowanie odpowiednich środków ochrony indywidualnej, właściwa asekuracja, stosowanie barier, uwaga i koncentracja. 	

4. Szkolenia i instruktaże

1. Wszyscy pracownicy Kontrahenta mający rozpocząć pracę na terenie Spółki, przed otrzymaniem przepustki uprawniającej do wejścia na jej teren, zobowiązani są do uczestnictwa w szkoleniu wprowadzającym z zakresu podstawowych zasad i przepisów BHP obowiązujących w Spółce. W ramach tego szkolenia (forma instruktażu ogólnego) Spółka zapewnia poinformowanie pracowników kontrahenta o zagrożeniach dla bezpieczeństwa i zdrowia podczas pracy występujących na terenie Spółki (patrz Rozdział 3). Uzyskanie tych informacji pracownik potwierdza podpisem.
2. Szkolenie (forma instruktażu ogólnego), o którym mowa w pkt. 1, przeprowadzają pracownicy Spółki (Biuro Bezpieczeństwa i Higieny Pracy).
3. Zapoznanie w zakresie zasad dotyczących ochrony środowiska zawartych w niniejszym dokumencie oraz Polityki Środowiskowo-Energetycznej Grupy ENERGA przeprowadza Kontrahent. Potwierdzeniem spełnienia tego obowiązku jest przedstawienie podpisanego Formularza nr 1.
4. Obowiązkiem Kontrahenta jest zaznajomienie swoich pracowników oraz pracowników swoich podwykonawców z zakresem ich obowiązków, sposobem wykonywania pracy, ryzykiem zawodowym związanym z rozpoznanymi zagrożeniami, zasadami prawidłowego postępowania i stosowania środków ochronnych na stanowisku pracy.
5. Szkolenie dla Kontrahentów realizujących prace na rzecz Spółki w ramach umów stałych, o którym mowa w pkt. 1, jest przeprowadzane nie rzadziej niż raz w roku, a dla pozostałych Kontrahentów realizujących Umowy jednorazowe, zawsze przed podjęciem prac po raz pierwszy w danym roku.

5. Kontrole i sankcje

1. Spółka zastrzega sobie prawo do kontroli przestrzegania przez Kontrahenta zobowiązań dotyczących zasad i wymagań środowiskowych, BHP i Ppoż. w trakcie realizacji prac oraz do nakładania na Kontrahenta sankcji, w tym kar finansowych, za nieprzestrzeganie tych zobowiązań.
2. Odpowiedzialny za umowę ze strony Spółki odpowiada za organizację i przeprowadzanie kontroli Kontrahenta oraz określenie w niej roli Inspektora Nadzoru, Dopuszczającego oraz Służby BHP i Ppoż.
3. Sankcje, w tym kary finansowe, wynikające ze stwierdzonych w trakcie kontroli przypadków nieprzestrzegania przez Kontrahenta zobowiązań dotyczących zasad i wymagań środowiskowych, BHP i Ppoż. zamieszczono w poniższej tabeli.

Lp.	Nieprawidłowość	Sankcja, w tym kara finansowa
I	ŚRODKI OCHRONY	
1.	Niestosowanie obowiązkowych środków ochrony indywidualnej lub niespełniających swoich funkcji.	Przerwanie pracy do momentu usunięcia nieprawidłowości. Usunięcie pracownika / brygady / zespołu pracowników z terenu Spółki
2.	Niestosowanie się do obowiązujących wymagań w zakresie ochrony przeciwpożarowej i/lub przeciwwybuchowej (jeśli mają zastosowanie).	Przerwanie pracy do momentu usunięcia nieprawidłowości. Usunięcie pracownika / brygady z terenu Spółki.
3.	Brak u pracownika kamizelki odblaskowej z nadrukowaną nazwą lub logo firmy Kontrahenta.	Przerwanie pracy do momentu usunięcia nieprawidłowości.

Lp.	Nieprawidłowość	Sankcja, w tym kara finansowa
II	ZACHOWANIE PORZĄDKU	
1.	Magazynowanie substancji chemicznych i ich mieszanin i/lub gromadzenie wytwarzanych odpadów w sposób stwarzający ryzyko zanieczyszczenia powietrza, gleby i wód.	<ul style="list-style-type: none"> Usunięcie nieprawidłowości w uzgodnionym terminie. 500 zł za każdy dzień zwłoki.
2.	Spożywanie lub przebywanie pod wpływem alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych na terenie Spółki.	<ul style="list-style-type: none"> Bezterminowy zakaz wstępu pracownika na teren Spółki. Kara finansowa 5000 zł
3.	Palenie tytoniu poza miejscami wyznaczonymi.	Usunięcie pracownika z terenu Spółki w danym dniu.
III	ORGANIZACJA PRACY	
1.	Praca bez ważnego polecenia na pracę i dopuszczenia do pracy (gdy wymagane).	Usunięcie brygady / zespołu pracowników w danym dniu (lub całkowicie) z terenu Spółki.
2.	Brak dokumentów lub oznaczenia potwierdzających sprawność używanego sprzętu, narzędzi, itp.	Przerwanie pracy do momentu usunięcia nieprawidłowości.
3.	Brak Kierującego zespołem pracowników w trakcie wykonywania pracy.	Przerwanie pracy do momentu usunięcia nieprawidłowości. Usunięcie Kierującego/brygady w danym dniu z terenu Spółki.
4.	Zakończenie lub przerwanie pracy bez powiadomienia Dopuszczającego.	Niedopuszczenie do pracy i wydalenie całej brygady z terenu Spółki do następnego dnia.
5.	Niezgodność liczby osób, danych personalnych oraz innych danych zawartych w poleceniu na pracę (i załącznikach) ze stanem faktycznym.	Przerwanie pracy do momentu usunięcia nieprawidłowości.
6.	Używanie niesprawnych narzędzi i sprzętu lub ich używanie niezgodnie z przeznaczeniem.	Przerwanie pracy do momentu usunięcia nieprawidłowości.

- W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości, dla których przewidziane są kary finansowe, Spółka wystawi notę obciążeniową na kwotę określoną w tabeli. Nota obciążeniowa zostanie wystawiona w trzech egzemplarzach, po jednym egzemplarzu dla Wystawcy Noty, Odbiorcy Noty oraz Działu Głównego Księgowego Spółki.
- Osobami uprawnionymi do wystawiania not obciążeniowych są: Odpowiedzialny za umowę ze strony Spółki, Inspektor nadzoru, Służba BHP oraz Służba Ppoż.
- Nota powinna zawierać: oświadczenie o obciążeniu Kontrahenta określoną kwotą, podstawę obciążenia, wskazanie rachunku bankowego, na który kwota powinna być przelana, termin zapłaty, krótkie uzasadnienie wystawienia noty obciążeniowej.
- Numery not obciążeniowych nadaje Wydział Finansów.
- Nota powinna być podpisana przez osobę uprawnioną do reprezentowania Spółki.
- Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, Kontrahent ponosi pełną odpowiedzialność prawną i finansową za szkody powstałe w środowisku i szkody u osób trzecich w związku z pracami objętymi Umową, w tym pracami swoich podwykonawców, oraz jest zobowiązany do wykonania działań naprawczych w celu przywrócenia środowiska do stanu przed powstaniem szkody.

6. Polityka Środowiskowo-Energetyczna Grupy ENERGA

Polityka Środowiskowo-Energetyczna Grupy ENERGA dostępna jest na stronie internetowej Grupy ENERGA pod linkiem: <https://grupa.energa.pl/otoczenie/polityka>

7. Załączniki

Formularz nr 1 – Lista pracowników upoważnionych do realizacji Umowy

Formularz nr 2 – Rejestr substancji chemicznych lub ich mieszanin stosowanych w trakcie realizacji Umowy

Formularz nr 3 – Rejestr odpadów wytworzonych w trakcie realizacji Umowy

Rejestr substancji chemicznych lub ich mieszanin stosowanych w trakcie realizacji prac objętych umową (zleceniem, zamówieniem) nr:.....

Nazwa firmy (kontrahenta): .....; Rok: .....

Przedmiot umowy (zlecenia, zamówienia):.....

Zaznaczyć właściwy kwadrat:

- Nie będą stosowane żadne substancje chemiczne/mieszaniny
 Będą stosowane wymienione poniżej substancje chemiczne/mieszaniny

Lp.	nazwa	Zastosowanie	Ilość	Jednostka miary	karta charakterystyki	Klasyfikacja														
						1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15

- 1 - substancje i mieszaniny o właściwościach wybuchowych
- 4 - substancje i mieszaniny wysoce łatwopalne
- 7 - substancje i mieszaniny toksyczne
- 10 - substancje i mieszaniny drażniące
- 13 - substancje i mieszaniny mutagenne

- 2 - substancje i mieszaniny o właściwościach utleniających
- 5 - substancje i mieszaniny łatwopalne
- 8 - substancje i mieszaniny szkodliwe
- 11 - substancje i mieszaniny uczulające
- 14 - substancje i mieszaniny działające szkodliwie na rozrodczość

- 3 - substancje i mieszaniny skrajnie łatwopalne
- 6 - substancje i mieszaniny bardzo toksyczne
- 9 - substancje i mieszaniny żrące
- 12 - substancje i mieszaniny rakotwórcze
- 15 - substancje i mieszaniny niebezpieczne dla środowiska

Rejestr odpadów wytworzonych w trakcie realizacji prac objętych umową (zleceniem, zamówieniem) nr:.....

Nazwa firmy (kontrahenta): .....; Rok: .....

Przedmiot umowy (zlecenia, zamówienia):.....

Zaznaczyć właściwy kwadrat:

Nie wytworzono żadnych odpadów

Wytworzono następujące odpady

Kod odpadu*	Nazwa odpadu	Rodzaj odpadu: N -niebezpieczny, IN -Inny niż niebezpieczny	Całkowita ilość wytworzonych odpadów [Mg]	Sposób zagospodarowania odpadów przekazanych podmiotom zewnętrznym		Sposób określenia ilości odpadów: M -pomiar, C -obliczenie	Metoda pomiaru lub obliczenia masy odpadów: ważenie, wskaźniki
				do unieszkodliwienia	do odzysku		
				[Mg]	[Mg]		
Razem:							

* nie dotyczy odpadów komunalnych

.....
Pieczęć firmy, data i podpis